

**Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської обласної державної
адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної
академії ім. Тараса Шевченка**

Циклова комісія педагогіки, психології та методик навчання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

Павло ЯЛОВСЬКИЙ

«01» вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

***Методика формування елементарних математичних уявлень у
дітей дошкільного віку***

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**

Галузь знань **А Освіта**

Спеціальність **A2 Дошкільна освіта**

Освітньо-професійна програма **Дошкільна освіта**

Кременець – 2025

Каняєва О. В. Методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку: робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань А Освіта за спеціальністю А2 Дошкільна освіта. Кременець, 2025

Розробник:

Каняєва Олена Володимирівна – викладач циклової комісії педагогіки, психології та методик навчання Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії педагогіки, психології та методик навчання

Протокол від «01» вересня 2025 р. № 1

Голова циклової комісії

Надія САБРАН

1. Вступ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес формування елементарних математичних уявлень у дошкільників в умовах суспільного виховання. Навчальний курс «Методика формування елементарних математичних уявлень» пов'язаний з педагогічними, психологічними науками, математикою та методикою її викладання, сучасним передовим педагогічним досвідом, історичним вітчизняним і зарубіжним досвідом, народною педагогікою.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика формування елементарних математичних уявлень» складена для навчання здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта» з галузі знань А Освіта за спеціальністю А2 Дошкільна освіта.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання		
Кількість кредитів ECTS: 5+1*	Галузь знань А Освіта	Нормативна		
Модулів – 2*	Спеціальність А2 Дошкільна освіта			
Змістових модулів – 4	Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта	Рік підготовки:		
Загальна кількість годин – 150+30*		1-й	2-й	
		Семестр		
		1-й	2-й	
		Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3, 2 самостійної роботи здобувача освіти – 2; 0,35; 30*	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	24 год	12 год	
		Семінарські		
		6 год	8 год	
		Практичні		
		18 год	14 год	
		Самостійна робота/ підготовка та проходження екзамену		
		32 год/ 10 год/	6 год./ 20 год	30 год*
		Вид контролю: Екзамен – 2-й семестр захист курсової роботи – 4-й семестр		

*застосовується у разі виконання з освітнього компоненту курсової роботи

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 56 % / 44%.

3. Мета навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни є допомога здобувачам фахової передвищої освіти оволодіти рядом умінь і навичок: спостерігати за дітьми, враховувати та аналізувати особливості їх математичного розвитку; планувати і організовувати роботу з дошкільниками в різних видах і формах діяльності; розуміти роль занять з пріоритетом логіко-математичних завдань у системі всієї роботи, продумувати його зміст, структуру, використовувати всі багаточисленні методи і прийоми навчання з метою математичного розвитку дошкільника. Забезпечити здобувачів фахової передвищої освіти знаннями про основні закономірності процесу формування елементарних математичних уявлень у дошкільників в умовах суспільного виховання.

Основні завдання курсу:

- 1) ознайомлення здобувачів фахової передвищої освіти з теоретичними та практичними положеннями про логіко-математичний компонент дошкільної освіти;
- 2) наукове обґрунтування програмових завдань щодо рівня математичного розвитку дітей;
- 3) ознайомлення здобувачів фахової передвищої освіти із психолого-педагогічними основами математичного розвитку дітей дошкільного віку;
- 4) формування у здобувачів фахової передвищої освіти загально-педагогічних, професійних умінь і навичок розкриття змісту, методів і форм роботи з логіко-математичного розвитку дітей в різних вікових групах;
- 5) підготовка здобувачів фахової передвищої освіти до моделювання занять за різними теоретичними основами логіко-математичної освіти дошкільників;
- 6) навчання здобувачів фахової передвищої освіти застосовуванню практичних умінь і навичок з розвитку мислення дітей;
- 7) формування у здобувачів фахової передвищої освіти умінь здійснювати діагностику математичного розвитку дітей дошкільного віку;
- 8) визначення змісту фактичного матеріалу по підготовці дитини до школи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі компетентності :

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК1 Здатність до формування наскрізних умінь у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку: виявляти творчість та ініціативність, керувати емоціями, висловлювати та обґрунтовувати власну думку, критично мислити, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми та співпрацювати в колективі.

СК7 Здатність до формування елементарних логіко-математичних уявлень у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК14 Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності.

Програмні результати навчання

Нормативний зміст вивчення здобувачами фахової передвищої освіти навчальної дисципліни «Методика формування елементарних математичних уявлень» сформульований у таких програмних результатах навчання :

РН3 Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до їхніх вікових особливостей.

РН4 Окреслювати завдання, форми взаємодії «родина – заклад дошкільної освіти – початкова школа» та їх реалізації в умовах закладу дошкільної освіти.

РН5 Виявляти та узагальнювати результати різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних технологій.

РН7 Передбачати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти.

РН8 Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН9 Визначати завдання, зміст специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практичної, ігрової, пізнавальної) та організовувати їх відповідно до освітніх програм.

РН16 Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку.

РН19 Аналізувати перспективний педагогічний досвід в системі дошкільної освіти та використовувати його в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН20 Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти.

4. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1. Методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку

Змістовий модуль 1. Загальні основи методики формування елементарних математичних уявлень

Тема1. Виникнення математики та розвиток її як науки

Зародження перших математичних знань. Становлення математики як науки у Стародавній Індії, Греції та інших країнах. Період XVII – поч. XIX ст. у розвитку математики. Розвиток освіти в Київській Русі. Розвиток науки з XIX ст. до наших днів. Виникнення кібернетики та її вплив на розвиток математики як науки. Місце народної математики у розвитку науки. Найдавніші народні засоби та способи вимірювання, обчислення.

Тема 2. Основні математичні поняття

Множина як математичне поняття. Основні операції з множинами: об'єднання, переріз і віднімання. Історія розвитку натурального числа. Лічба за допомогою чисел-властивостей, лічба на пальцях, лічба за допомогою чисел-сукупностей. Вузлові та алгоритмічні числа. Теоретичні основи формування поняття натурального числа. Письмова нумерація: ієрогліфічна, клинописна, геродіанова, римська, алфавітна, індійська. Система числення: позиційна, непозиційна. Поняття про величину предметів. Характерні особливості величини. Фактори, які впливають на сприйняття величини. Вимірювання. Види вимірювання. Види мірок, з якими знайомлять дошкільників в умовах закладу дошкільної освіти. Поняття про форму предметів. Ознайомлення дошкільників з геометричними фігурами.

Тема 3. Загальнодидактичні основи методики формування елементарних математичних уявлень

Значення та завдання формування початкових математичних уявлень у дошкільників. Методи навчання математики в закладі дошкільної освіти: практичні, наочні й словесні. Принципи навчання дошкільників математики: розвиваючого навчання, індивідуального підходу, науковості навчання та його доступності, свідомості й активності, систематичності й послідовності, наочності.

Заняття як основна форма навчання дітей математиці. Особливості організації та структура заняття з логіко-математичного розвитку. Використання наочного матеріалу при ознайомленні дітей з математикою. Вимоги до наочного матеріалу. Способи використання наочності у навчальному процесі: демонстраційний, ілюстративний, дійовий.

Змістовий модуль 2. Математичний розвиток дітей раннього віку

Тема 4. Ознайомлення дітей раннього віку з елементами математики

Розвиток у дітей раннього віку уявлень про множину. Своєрідність практичних дій дитини з використанням множини. Чинники, що впливають на сприйняття дітьми множини: просторова ознака, форма розташування елементів множини у просторі, спосіб розташування предметів у просторі, величина предметів. Порівняння множин. Етапи навчання дітей порівнянню множин за Г. М. Леушиною. Генезис поняття числа у дітей раннього віку. Особливості сприйняття величини предметів. Особливості сприйняття дітьми раннього віку форми предметів на сенсорній основі. Ознайомлення дітей раннього віку з геометричними фігурами. Сприйняття дітьми простору. Формування елементарних навичок орієнтування в часі.

Змістовий модуль 3. Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку

Тема 5. Розвиток уявлень про множину у дітей дошкільного віку та навчання їх лічби

Формування уявлень про множину у дітей дошкільного віку як основа ознайомлення їх з цифрами. Методика та послідовність навчання дітей порівнюванню предметних множин. Ускладнення завдань щодо порівняння множин. Розвиток уявлення про число у молодших дошкільників. Загальна характеристика лічильної діяльності дошкільників та ознайомлення дітей з цифрами. Етапи оволодіння лічильною діяльністю. Послідовність ознайомлення дітей з кожним новим числом. Методичні прийоми ознайомлення з цифрами. Методика ознайомлення з числом і навчання лічби дітей середньої групи ДНЗ. Формування уявлень про числа натурального ряду та навчання лічби у старшому дошкільному віці: ознайомлення з кількісним складом чисел, порядкове значення числа, поділ цілого на частини. Ознайомлення із складом числа з двох менших чисел.

Тема 6. Обчислювальна діяльність старших дошкільників

Роль арифметичної задачі в розумінні арифметичної дії. Особливості розуміння старшими дошкільниками арифметичної задачі. Типові помилки дітей при складанні та розв'язуванні задач. Методика ознайомлення дітей з арифметичними задачами. Типи задач: на збільшення або зменшення числа на кілька одиниць, на знаходження суми або різниці, на порівняння, або різниці до відношення, непрямі, логічні.

Тема 7. Формування у дітей уявлень про величину предметів

Особливості розвитку уявлень дошкільників про величину предметів (на сенсорній основі). Проблема ознайомлення дітей з величиною у психолого-педагогічній літературі. Загальнодидактичні основи ознайомлення дітей з величиною предмета. Послідовність формування у дітей знань про величину. Методи і прийоми формування у дітей уявлень про величину. Ознаки за якими можна вчити дітей здійснювати серіацію предметів. Ознайомлення дітей з масою. Методика ознайомлення молодших дошкільників з величиною предметів. Формування уявлень про величину в середній групі ЗДО. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з величиною предметів.

Тема 8. Навчання дошкільників вимірювальній діяльності. Методика ознайомлення дітей із загальноприйнятими мірами та народними мірками

Значення навчання дітей дошкільного віку найпростішим вимірюванням. Види вимірювання: лінійне, вимірювання об'єму рідких і сипучих речовин, вимірювання маси. Види мірок: народні, умовні, загальноприйняті. Методика навчання вимірюванню довжин і об'ємів. Правила лінійного вимірювання. Правила вимірювання об'єму рідких і сипучих речовин. Помилки, які діти найчастіше допускають при вимірюванні. Формування у дітей дошкільного віку знань про загальноприйняті міри довжини та об'єму: ознайомлення дітей із загальноприйнятими мірами довжини: метром і сантиметром; ознайомлення дітей із загальноприйнятою мірою вимірювання об'єму рідин і ємностей – літром. Формування у дітей дошкільного віку уявлень про масу і способи її вимірювання: особливості

сприйняття дітьми маси предметів на сенсорній основі; розвиток уявлень дітей про масу і способи її вимірювання.

Формування у дітей дошкільного віку знань про загальноприйняті міри довжини та об'єму: ознайомлення дітей із загальноприйнятими мірами довжини: метром і сантиметром; ознайомлення дітей із загальноприйнятою мірою вимірювання об'єму рідин і ємностей – літром. Формування у дітей дошкільного віку уявлень про масу і способи її вимірювання: особливості сприйняття дітьми маси предметів на сенсорній основі; розвиток уявлень дітей про масу і способи її вимірювання. Поняття «народна мірка». Народні міри довжини, ширини, висоти, маси. Особливості застосування народних мірок у сільськогосподарській діяльності. Особливості ознайомлення старших дошкільників з народними мірками.

Тема 9. Формування уявлень про форму предметів у дітей дошкільного віку

Особливості сприйняття дітьми форми предметів і геометричних фігур. Рівні розвитку геометричних знань дошкільників. Послідовність ознайомлення дітей з геометричними фігурами. Етапи ознайомлення дітей з геометричними фігурами. Методика ознайомлення дітей з формою предметів та геометричними фігурами в різних вікових групах. Послідовність розглядання і порівняння фігур.

Тема 10. Розвиток орієнтування в просторі у дітей дошкільного віку

Особливості просторового орієнтування дітей дошкільного віку. Етапи розвитку у дошкільників просторових уявлень. Орієнтування в просторі молодшими дошкільниками. Розвиток умінь орієнтуватися в просторі у дітей 5-го року життя. Орієнтування в просторі старшими дошкільниками.

Тема 11. Розвиток уявлень про час та методика ознайомлення дітей з циферблатом годинника та календарем

Розвиток часових уявлень у молодших дошкільників. Орієнтування в часі дітей 5-го року життя. Розвиток уявлень про час у старших дошкільників. Методика ознайомлення дітей з частинами доби. Методика та особливості ознайомлення дітей дошкільного віку з частинами доби. Методика та особливості ознайомлення дошкільників з календарем. Методика та особливості ознайомлення дітей з циферблатом годинника. Формування у старших дошкільників навичок визначати час за годинником. Методика ознайомлення дошкільників з календарем.

Тема 12. Планування і облік роботи з розвитку елементарних математичних уявлень

Значення планування та обліку роботи з логіко-математичного розвитку. Види планування: календарне, перспективне. Методична робота з розвитку математичних уявлень у дітей в закладі дошкільної освіти. Форми методичної роботи в ЗДО.

Змістовий модуль 4. Спільна робота ЗДО, сім'ї та школи у напрямку математичного розвитку дітей

Тема 13. Зв'язок ЗДО, сім'ї та школи з питань формування елементарних математичних уявлень

Форми спільної роботи дитячого садка і сім'ї з питань математичного розвитку дітей. Математична підготовка дитини в сім'ї. Значення активної участі батьків у процесі математичного розвитку дітей дошкільного віку. Вимоги сучасної початкової школи до математичної підготовки дітей у дитячому садку. Наступність у змісті і методах навчання математики. Форми організації наступності в роботі школи і дитячого садка. Показники готовності дітей до вивчення математики у першому класі школи.

Модуль 2. Написання та захист курсової роботи

З освітнього компоненту передбачено написання курсової роботи (за вибором здобувача освіти). Особливості підготовки курсової роботи висвітлено у методичних рекомендаціях щодо написання та захисту курсових робіт з методики формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку для здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю А2 Дошкільна освіта (за предметними спеціальностями). Процедура захисту курсової роботи регламентується Положенням про написання та захист курсових робіт у Фаховому коледжі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	у тому числі				
	усього	лекц.	сем.	практ.	с.р./ підгот.та прох. екзам.
Модуль 1. Методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку					
Змістовий модуль 1. Загальні основи методики формування елементарних математичних уявлень					
Тема 1. Виникнення математики та розвиток її як науки	6	2	2		2
Тема 2. Основні математичні поняття	4	2			2
Тема 3. Загальнодидактичні основи методики формування елементарних математичних уявлень	8	2		2	4
Разом за змістовим модулем 1.	18	6	2	2	8
Змістовий модуль 2. Математичний розвиток дітей раннього віку					

Тема 4. Ознайомлення дітей раннього віку з елементами математики	10	2	2	2	4
Разом за змістовим модулем 2.	10	2	2	2	4
Змістовий модуль 3. Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку					
Тема 5. Розвиток уявлень про множину, число, лічбу у дітей дошкільного віку	14	4		4	6
Тема 6. Обчислювальна діяльність старших дошкільників	8	2		2	4
Тема 7. Формування у дітей уявлень про величину предметів	10	2	2	2	4
Тема 8. Навчання дошкільників вимірювальній діяльності. Методика ознайомлення дітей із загальноприйнятими мірами та народними мірками	10	4		2	4
Тема 9. Формування уявлень про форму предметів у дітей дошкільного віку	10	4		4	2
Підготовка до екзамену	10				10
Разом за 1–й семестр	90	24	6	18	32/10
Тема 10. Розвиток орієнтування в просторі у дітей дошкільного віку	10	2	2	4	2
Тема 11. Розвиток уявлень про час та методика ознайомлення дітей з циферблатом годинника та календарем	12	4	2	4	2
Тема 12. Планування і облік роботи з розвитку елементарних математичних уявлень	8	2	2	2	2
Разом за змістовим модулем 3.	92	24	8	24	26/10
Змістовий модуль 4. Спільна робота ЗДО, сім'ї та школи у напрямку математичного розвитку дітей					
Тема 13. Взаємозв'язок ЗДО, сім'ї та школи з питань формування елементарних математичних уявлень	10	4	2	4	-
Підготовка та проходження екзамену	20				20
Разом за змістовим модулем 4.	30	4	2	4	-/20
Разом годин за 2–й семестр	60	12	8	14	6/20
Модуль 2. Написання та захист курсової роботи					

Разом годин за модулем 2.	30*			30*
Разом годин за навчальним планом.	150+30*	36	46	38 / 30 / 30*

* застосовується у разі виконання з освітнього компоненту курсової роботи

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія розвитку математики як науки.	2
2.	Ознайомлення дітей раннього віку з елементами математики	2
3.	Методика навчання старших дошкільників обчислювальній діяльності. Методика ознайомлення дітей дошкільного віку з величиною предметів	2
4.	Методика формування просторових уявлень у дітей дошкільного віку	2
5.	Методика формування часових уявлень у дітей дошкільного віку	2
6.	Спільна діяльність ЗДО, сім'ї та школи у напрямку формування елементарних математичних уявлень	2
7.	Планування і облік роботи з розвитку елементарних математичних уявлень	2
	Разом:	14

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготувати реферативне дослідження «Погляди вчених на розвиток математичних здібностей дошкільників» (з наочністю: схеми, таблиці, презентації, тощо).	2
2.	Підготувати презентацію «Використання дидактичного матеріалу у формуванні у дітей елементарних математичних уявлень».	2
3.	Складання конспектів занять з логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку в різно-вікових групах ,використовуючи інноваційні технології навчання	2
4.	Складання конспектів занять та проведення фрагментів занять на ознайомлення дошкільників з числами та цифрами (молодша та середня група)	2
5.	Складання конспектів занять та проведення фрагментів занять на ознайомлення дошкільників з числами та цифрами (старша група)	2

6.	Проведення фрагментів занять на формування навичок про величину предметів	2
7.	Складання конспектів та проведення фрагментів занять на ознайомлення дошкільників із загальноприйнятими мірами та народними мірками	2
8.	Складання та проведення фрагментів занять на ознайомлення дошкільників з геометричними фігурами (молодша та середня група)	2
9.	Складання та проведення фрагментів занять на ознайомлення дошкільників з геометричними фігурами в старшій групі	2
10.	Складання фрагментів занять на формування навичок орієнтування у просторі	2
11.	Проведення фрагментів занять на формування навичок орієнтування у просторі	2
12.	Складання та проведення фрагментів занять на формування уявлень про час та ознайомлення дітей з циферблатом годинника та календарем	2
13.	Складання та проведення фрагментів занять на формування уявлень про час та ознайомлення дітей з циферблатом годинника та календарем	2
14.	Логіко-математичний розвиток дошкільників в контексті БКДО та діючих програм розвитку дітей дошкільного віку	2
15.	Складання календарного плану роботи з логіко – математичного розвитку дітей	2
16.	Розробити діагностувальні методики з метою з’ясування рівня засвоєння дітьми елементарних математичних уявлень.	2
	Разом :	32

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Використання наочного матеріалу при ознайомленні дітей з математикою	2
2.	Логічні задачі на формування математичних уявлень у старших дошкільників	2
3.	Використання прийомів ейдетики при ознайомленні дітей з цифрами	2
4.	Скласти дидактичні ігри для дітей дошкільного віку (молодша та середня група)	2
5.	Написати короткі повідомлення про сутність і специфіку методів навчання математики в дошкільному навчальному закладі	2
6.	Підготувати вправи для ознайомлення дітей з множиною	2
7.	Підготувати завдання та вправи для ознайомлення дітей з	2

	натуральним рядом чисел	
8.	Підібрати завдання та вправи на формування у дітей логічних прийомів розумових дій	2
9.	Підготувати дидактичні ігри спрямовані на формування уявлень про число , лічбу	2
10.	Скласти конспект заняття на формування обчислювальної діяльності старших дошкільників	2
11.	Підібрати ігри з формування у дошкільників уявлень про величину	2
12.	Підібрати ігри та вправи з формування у дошкільників вимірювальної діяльності	2
13.	Скласти конспект заняття на ознайомлення дітей із загальноприйнятими народними мірками	2
14.	Скласти конспект заняття з логіко-математичного розвитку на формування уявлень про форму предметів	2
15.	Підібрати ігри та вправи на формування у дошкільників просторового уявлення	2
16.	Скласти конспект заняття з логіко-математичного розвитку на формування навичок орієнтування в часі	2
17.	Скласти дидактичні ігри на формування часових понять	2
18.	Розробити діагностувальні тести з метою з'ясування рівня засвоєння дітьми елементарних математичних уявлень	2
19.	Складання календарного плану роботи з логіко-математичного розвитку дітей	2
	Разом:	38

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти під час самостійної роботи на семінарських (практичних) заняттях

1-2 бали - здобувач фахової передвищої освіти орієнтується у змісті навчального матеріалу , не застосовує інформацію у відборі програмових завдань, мети та моделювання занять з логікоматематичного розвитку для дітей дошкільного віку, не орієнтується в особливостях організації занять з дітьми, проявляє необізнаність у тематиці занять та програмовому матеріалі з логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку

3 бали – здобувач фахової передвищої освіти відтворює основний навчальний матеріал, допускає помилки й неточності, слабка орієнтація у змісті навчального матеріалу з методики формування елементарних математичних уявлень; репродуктивний підхід до моделювання заняття з логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку; естетична непривабливість власної наочності до занять; фрагментарність знань щодо програмових завдань розділів програм дошкільної освіти

4 бали – здобувач фахової передвищої освіти добре володіє вивченим матеріалом, застосовує набуті знання у практичній діяльності, уміє аналізувати

й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією. Здійснює свідомий підхід до моделювання заняття з використанням ІКТ, до оцінювання та забезпечення якості виконуваних робіт; допускає незначні помилки у підборі методів та прийомів навчання; показує знання вікових та психологічних особливостей логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку, виявляє вміння до оцінки результатів інтелектуальної діяльності та пізнавальної сфери дитини

5 балів – здобувач фахової передвищої освіти має високий рівень знань в межах вимог навчальної програми, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення. Показує сформовані базові знання та вміння з методики формування елементарних математичних уявлень. Усвідомлює поняття змісту пізнавального розвитку (добір математичних завдань, дидактичних ігор для взаємозв'язку сенсорно-пізнавального, логіко-математичного, дослідницького характеру); використовує термінологію; показує обізнаність із змістом, метою та завданнями навчання програм дошкільної освіти дітей дошкільного віку, здійснює творчий підхід до моделювання заняття з використанням ІКТ

9. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (лекція-інформація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-демонстрація, лекція-візуалізація), практичні заняття, бесіда, розповідь, практичні та дослідні роботи, самостійна робота, спостереження, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, метод проєктів тощо.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху у навчанні.

10. Методи контролю

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), практичні заняття, перевірка виконання здобувачами завдань самостійної роботи.

Підсумковий контроль: екзамен у 2-му семестрі; захист курсової роботи у 4-му семестрі.

Як результати навчання за освітнім компонентом може бути визнана участь здобувачів фахової передвищої освіти у програмах формальної та/або неформальної освіти (курси підвищення кваліфікації, тренінги, вебінари, майстер-класи тощо) за умови документального підтвердження (сертифікати, свідоцтва, програми курсів), встановлення відповідності набутих компетентностей програмним результатам навчання за освітнім компонентом та згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі.

Тема «Формування у дітей уявлень про величину предметів» може бути перерахована за результатами проходження онлайн-курсу «Плануємо, навчаємо, оцінюємо : сучасні інструментом формування уявлень про величину в ЗДО» (платформа «КІПО»).

Тема «Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку» може бути зарахована за результатами проходження онлайн-курсу «Доматематична підготовка дошкільників» (платформа «Піфагор»)

Тема «Спільна робота ЗДО, сім'ї та школи у напрямку математичного розвитку дітей» може бути зарахована за результатами проходження онлайн-курсу «Наступність та перспективність між дошкільною освітою та початковою школою» (платформа «вихователь»)

11. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни

Оцінка «5» (відмінно) – здобувач фахової передвищої освіти, який на високому рівні володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Демонструє стійкі вміння і навички щодо організації логіко-математичного розвитку дошкільників, творчо підходить до вирішення завдань.

Оцінка «4» (добре) – здобувач фахової передвищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Відповіді не достатньо глибокі та аргументовані з допусканням несуттєвих неточностей та незначних помилок. Демонструє базові вміння і навички щодо організації логіко-математичного розвитку дошкільників.

Оцінка «3» (задовільно) – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях.

Оцінка «2» (незадовільно) – здобувач фахової передвищої освіти не має мінімально достатніх знань з дисципліни. Зовсім не орієнтується у навчальному матеріалі, теоретичних ключових поняттях. Не виявляє практичних навичок щодо організації логіко-математичного розвитку дітей.

12. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, періодичні видання, методичні посібники, мультимедійні презентації за змістом тем.

13. Рекомендована література

Основна

1. Програма розвитку дитини дошкільного віку „Українське дошкілля” / за ред. О. Білан. Тернопіль: Мандрівець, 2022. 216 с.
10. Щербакова К. Й., Брежнєва О. Г. Теорія та методика логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку: навч. посіб..Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2015. 200 с.
2. Впевнений старт. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку (6-й рік життя). К., 2019. 46 с.
3. Дорошенко Т.М., Мацько В.В. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень: навч.посіб. Кременчук : ПП «Бітарт», 2019. 96с.
- 4.Іщенко Л.В.Педагогічні технології супроводження процесу формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку: навчальний посібник. Умань : ПП Жовтий О. О., 2013. 149 с.
5. Скворцова С.О. Логіко-математична компетентність дитини: наступність дошкільної і школи. *Дошкільне виховання*, 2011. №5. С.13–17.
6. Скворцова С.О. Формування логіко-математичної компетентності п'ятирічок: математика.*Дошкільне виховання*, 2011. № 10 (843). С. 15–19.
7. Степанова Т.М. Індивідуалізація і диференціація навчання математики дітей старшого дошкільного віку. Монографія К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 208 с.
8. Стежинки у Всесвіт: програма для дітей п'ятирічного віку Запоріжжя: ТОВ «ЛПС»ЛТД, 2017. 124 с.
9. Щербакова К.Й. Методика формування елементів математики у дошкільників. К.: В-во Європейського університету, 2011. 262 с.

Допоміжна

1. Бондар С. Г. Використання мнемотехнології в процесі формування кількісних уявлень у дітей старшого дошкільного віку. Теорія і методика навчання: проблеми та пошуки: збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Харків: ХНПУ, 2019. №16. С. 145-151.
2. Брежнєва О. Г. Використання електронних презентацій у процесі навчання старших дошкільників розв'язанню арифметичних задач: теоретико-методичний аспект. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. № 13 (272). Ч. 1. 2013. С. 159–164.
3. Брежнєва О. Г. Математичний розвиток дошкільників: теорія і технологія: моногр. Мелітополь : Вид. Будинок Мелітоп. міськ. друк., 2018. 481 с.
4. Васильченко Н. П. Жива математика: Посібник для підготовки дитини до школи.Тернопіль: Навчальна книга Богдан. 2008. 128 с.
5. Від одного до десяти: вірші, казки про цифри. *Розкажіть онуку*. 2013. № 1–2. С. 119–127.
6. Грама Н.Г. Сенсорний розвиток дітей раннього віку: теорія і практика: монографія.Одеса. 2018. 239 с.

7. Зайцева Л. І. Методика організації індивідуальної роботи в процесі формування у дітей дошкільного віку елементарної математичної компетентності :навч.-метод. посіб.. Бердянськ :видавець Ткачук О. В., 2015. 240 с.

8. Сухар В. Л. Дидактичні ігри. Старший дошкільний вік: Вид-во «Ранок», 2012. 192 с.

9. Тарнавська Н. П. Теорія і методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку в таблицях. Житомир. 2013. 65 с.

10. Туленко О. Хід конем: шахи для дошкільнят. *Дошкільне виховання*. 2012. № 10 (854). С. 28–31.

11. Цікаві цифри: використання прийомів ейдетики при ознайомленні з цифрами / упоряд. О. О. Яловська. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 127 с.

12. Щербакова К. Й. Математика розум упорядковує. *Дошкільне виховання*. 2013. № 7. С. 19–22.

Інформаційні ресурси

1. Про дошкільну освіту : Закон України від 06.06.2024 № 3788-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>

2.Базовий компонент дошкільної освіти. URL:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-na-sajtostatochnij.pdf>.

3. Електронний репозиторій публікацій професорсько-викладацького колективу Київського університету імені Бориса Грінченка. URL:<http://kubg.edu.ua/2012-08-15-10-06-19.html>

4. Крутій К.Л. Проектування освітнього простору дошкільного навчального закладу як умова розвитку здібностей дитини.URL: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp1/Krutij.pdf.

5. Про затвердження Державного стандарту дошкільної освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 26.11.2025 № 1557 (набирає чинності з 01.09.2027). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1557-2025-%D0%BF#Text>